

Ugotovili sva, da Rov pod Vrhom Svetih Treh Kraljev služi kot prezimovališče najmanj trem različnim vrstam netopirjev. Največ netopirjev je prišlo v rov prezimovat, ko so dnevne zunanje temperature padle pod 10 °C (Slika 54). Takrat sva v rovu našli tudi kar nekaj čez 200 osebkov. Največ netopirjev se je nahajalo v osrednjem delu rova, kjer je bila temperatura sten najbolj konstantna in se oprijemalo višje ležečih oprijemališč.

Delo je bilo zelo zanimivo in poučno. Med raziskovanjem sva se veliko naučili, tako o netopirjih in ohranjanju netopirjev, kot o raziskovalnem delu. Morda se bo še kdo odločil in nadaljeval raziskovanje na tem območju, saj je do zdaj relativno malo sistematično zbranih in ovrednotenih podatkov o zimskih prezimovališčih netopirjev in bi bilo zanimivo vedeti več o prezimovanju in prebivanju tamkajšnjih netopirjev.

Priznanje raziskovalni nalogi o netopirjih v rovu pod Vrhom Sv. Treh Kraljev

Maja Zagmajster

V drugi polovici leta 2023 sta se name obrnili Inti Črnigoj in Tinkara Rudolf, takrat devetošolki z OŠ n. h. Maksa Pečarja v Črnučah, ki sta si želeli delati raziskovalno nalogo o netopirjih. Predlagala sem, da bi podrobneje proučili zimsko pojavljanje netopirjev v rovu pod Vrhom sv. treh kraljev pri Rovtah. Ta je ob primerni osebni opremljenosti varen za pregled, netopirji pa večinoma vise na razdaljah, kjer se jih da videti in se jih naučiti razlikovati. V začetku septembra sta se pridružili večernemu mreženju netopirjev na vhodu v rov, ki smo ga imeli skupaj s študenti biologije. In ob bližnjemu srečanju s temi nočnimi letalci dvoma več ni bilo – podali sta se v raziskovalno avanturo.

Da bi zbrali čim boljše informacije o številu in razporejanju netopirjev v rovu, sta terenska opazovanja opravljali v dvotedenskih intervalih. Čeprav rov na svoji poti predeli naravno jamo (Jamo pri Sv. Treh Kraljih), pa je ta zahtevna in dostopna le usposobljenim jamarjem. Inti in Tinkara sta se tako držali rova, ter pregledovali le dostopno začetno dvorano enega od dostopnih delov jame. Na prvi teren septembra smo se odpravile skupaj, da bi zastavile način dela. Sicer sta popisovanja opravljali sami, ob veliki podpori in zaupanju domačih, najpogosteje mamic Katarine in Polone. Ti so ju ne le vozili na teren, ampak prevzeli tudi vlogo terenskih spremljevalcev in pomočnikov.

O raziskovalni nalogi sta obvestili njuno učiteljico biologije, Tanjo Simčič, ki je idejo podprla, meni pa je pripadla vloga sometorice. Nalogo so prijavile na razpis mladih raziskovalcev Slovenije, ki ga vodi Zveza za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS). Udeležba na tem razpisu je postavila tudi časovni okvir, ki sta ga Inti in Tinkara imeli na voljo za terensko delo – tega sta opravljali do konca februarja 2024. Sledila je analiza podatkov

SLIKA 55. a) Inti Črnigoj in Tinkara Rudolf s somentorico dr. Majo Zagmajster na podelitvi (foto: Maja Zagmajster), b) mali podkovnjak (*Rhynolophus hipposideros*) med prezimovanjem (foto: Miha Črnigoj).

in priprava pisnega dela, ki ga je pregledala ocenjevalna komisija ZOTKS. Da bi kljub tej prekinitvi pridobili podatke o netopirjih za celotno zimo, se je v raziskavo vključila študentka biologije Lorena Vovk. Ta je nadaljevala opazovanja vse do konca zime, s čimer je zaokrožila začeto delo.

Zavzetost in trud, ki sta ga izkazali Inti in Tinkara, ter kvaliteta njunega izdelka, niso ostali neopaženi. Z dobro ocenjeno nalogo sta dobili vabilo na predstavitev v maju 2024 na 58. državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije v Murski Soboti. In tam navdušili. Še danes se spomnim čustvenega klica njune učiteljice biologije, ki me je po njuni predstavitvi in znanih rezultatih poklicala in sporočila: "Netopirčki so bili najboljši, netopirčki so zlati!" Inti in Tinkara sta za svoje delo Številčnost in razporejanje netopirjev v Rovu pod Vrhom svetih treh kraljev prejeli zlato priznanje in dosegli 1. mesto na raziskovalnem področju biologije! Podelitev priznanj je potekala v začetku junija, na prireditvi Zotkini talenti v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Raziskovanje netopirjev vsekakor ni preprosto delo, a sta ga Inti in Tinkara opravili odlično. Še pomembneje pa je, da sta iz prve roke spoznali zanimivo življenje netopirjev, z zbranimi podatki pa prispevali k boljšemu poznavanju teh ogroženih živali pri nas.